

duren, goed of kwaad zou aflopen, werd van geen belang geacht – hij werd aanvaard. Die aanvaarding ging met de begrijpelijke neiging gepaard om niet te lang stil te staan bij de consequenties van de eerste successen die de Duitsers geboekt hadden en om aan gunstige berichten die uit het eigen kamp binnenkwamen, meer gewicht toe te kennen dan verantwoord was. Orders gingen uit; dan werd niet alleen vertrouwd dat zij uitvoerbaar waren maar ook dat zij, uitgevoerd zijnde, het beoogde effect zouden hebben.

Onmiskenaar groeide in de loop van de middag in het Algemeen Hoofdkwartier een zeker optimisme. De vroege ochtend had de ene jobstijding na de andere gebracht, maar enkele uren later was de overrompeling van Den Haag kennelijk mislukt en was (dat wisten generaal Winkelman en zijn naaste medewerkers) Franse hulp in aantocht. Wij troffen dat optimisme reeds in de legerberichten aan die het Algemeen Hoofdkwartier op de rode mei deed uitgaan. Waren die berichten opzettelijk extra-gunstig geformuleerd? Strekten zij ter aanmoediging? Bepaald niet. De informatie die niet in het publiek doorgegeven werden, klonken even hoopvol. Zo werd 's middags tegen vier uur aan de Nederlandse legatie te Londen, zulks ter voorlichting van de Britse autoriteiten, door Buitenlandse Zaken op gezag van het Algemeen Hoofdkwartier telefonisch het volgende situatie-overzicht doorgegeven (de reële feiten vermelden wij, voorzover afwijkend, tussen haakjes):

'De 'van Galen' Nieuwe Waterweg opgestoomd na op het strand in Hoek van Holland troepen vernietigd te hebben evenals hun vliegtuigen' (twee of drie vliegtuigen waren in brand geschoten). 'Zijn op het ogenblik aan het bombarderen van Waalhaven' (drie Nederlandse bommenwerpers waren ingezet). 'Kunnen de Engelsen en Fransen ook jagers sturen naar Waalhaven hetgeen het sleutelpunt blijft? Ook Moerdijk in Duitse handen en het Eiland van Dordrecht . . . Ypenburg hernomen, meer dan 100 Duitse vliegtuigen neergeschoten. Zeer belangrijke troepenmacht rukt op naar Waalhaven' (maar moest de Oude Maas, respectievelijk de Noord nog passeren). 'De Fransen reeds op Walcheren geland' (uitsluitend de voorhoede van de voorhoede). 'Duitse eenheden bij Wassenaar langzamerhand overmeesterd' (in het dorp Valkenburg hadden de Duitsers zich verschanst). 'De Peel houdt stand en heeft zelfs Duitsers teruggeslagen' (de grote Duitse aanval op de Peel-Raamstelling was nog niet ingezet, de Nederlandse tegenaanval bij Mill was mislukt).¹

Wij komen op dat optimisme terug.

*

¹ Bericht opgenomen in E. Teixeira de Mattos: Notities.